

Vocació i orientació professional des de la perspectiva de les 'Geisteswissenschaften' en l'obra de Joan Roura-Parella

Oriol Ponsatí-Murlà*

Resum

El problema de l'orientació professional va constituir una de les principals ocupacions tant teòriques com pràctiques de Joan Roura-Parella fins al final de la seva estada com a catedràtic de l'Escola Normal de Las Palmas (1923-1930). Durant aquest període, la seva aproximació a la qüestió és de caràcter estrictament psicotècnic, com demostra el resum del curs que pronuncià al Círculo Mercantil de Las Palmas i que es publicà el 1930. Acabat aquest període, es trasllada a Berlín durant dos anys i allà rep el poderós influx, principalment, d'Eduard Spranger, que l'introdueix en les ciències de l'esperit. Aquesta influència tindrà un efecte transversal en el seu pensament i modificarà radicalment els seus interessos intel·lectuals. En aquest article analitzem com la qüestió de l'orientació professional reapareix a *Tema y variaciones de la personalidad* (1950), la seva obra més madura, entesa ja no com un problema d'adequació entre les capacitats de l'individu i la professió que ha de dur a terme, sinó en el marc d'una pedagogia i una antropologia culturalistes.

Paraules clau

Joan Roura-Parella, Eduard Spranger, orientació professional, ciències de l'esperit, *Geisteswissenschaften*, pedagogia a Catalunya, història intel·lectual de Catalunya

Recepció original: 9 de setembre de 2022

Acceptació: 18 de setembre de 2023

Publicació: 23 de desembre de 2023

Introducció

La commemoració, l'any 2022, del 125è aniversari del naixement de Joan Roura-Parella (1897-1983) hauria de constituir un òptim pretext per recuperar, dimensionar i difondre la personalitat intel·lectual d'una de les figures més importants de la pedagogia a Catalunya durant la primera meitat del segle xx. Tot i els esforços de recerca i divulgació sostinguts en el temps per part, principalment, de Vilanou (2003-2004, 2004, 2005, 2005b, 2010, 2019), tot sol o amb la col·laboració de Collelldemont (1997), de Jordi Garcia (Roura-Parella, 2020), de Gómez (*et al.*, 2012), o, anteriorment, per Cullerell (1984, 1985), no podem pas dir que el llegat de Roura-Parella sigui ni conegut ni reconegut al nostre país amb el grau que es mereixeria.

L'oblit en el qual han caigut les seves aportacions entre nosaltres constitueix una conseqüència tardana més de la desfeta en tots els ordres que comportà la guerra civil i, en el seu cas, un llarguíssim exili que l'allunyaria irremeiablement de Catalunya i el portaria a instal·lar-se de manera definitiva a Middletown (Connecticut), seu de la Universitat de Wesleyan, on desenvoluparia la seva carrera acadèmica i hi moriria a l'edat de 85 anys.

(*) Oriol Ponsatí-Murlà és doctor en Filosofia per la Universitat de Girona i professor de Filosofia Antiga i d'Història de la Ciència i la Cultura en aquesta mateixa universitat. Ha escrit una quarantena d'articles, llibres i capítols de llibre sobre filosofia antiga i història intel·lectual i cultural de la Catalunya contemporània, amb treballs sobre Joan Maragall, Joaquim Xirau, Prudenci i Aurora Bertrana, Jaume Vicens Vives, Josep Palau i Fabre, Gabriel Ferrater, Josep Ferrater Mora, Josep M. Corredor, i Joan Fuster. ORCID: 0000-0002-4804-0568. Adreça electrònica: oriol.ponsati@udg.edu

Ara bé, si la desconexió entre la cultura catalana i la figura de Roura-Parella és perfectament explicable en termes històrics, com a mínim, fins a la seva mort, esdevinguda quan tot just es tancava el procés de transició política a Espanya, resulta força més difícil d'explicar que, en els quaranta anys transcorreguts des d'aleshores, l'interès per la seva figura hagi estat tan escàs i s'hagi limitat, pràcticament, a les aportacions indicades més amunt i que acaben convergint gairebé sempre en un mateix investigador. La política franquista de *tabula rasa* respecte el projecte polític i cultural republicà és evident que va aconseguir amb escreix el seu objectiu. Per això mateix, els esforços per recuperar un passat deliberadament esborrat haurien d'haver estat i ser, encara avui, majors per revertir quatre dècades d'obscurantisme i d'obstacles permanents al normal desenvolupament de la nostra cultura. No pas —que també— per un *simple* exercici de memòria col·lectiva, sinó perquè el coneixement i la recuperació de l'obra cultural, pedagògica i acadèmica dels anys trenta a Catalunya ens mostraria, encara avui, camins a recórrer que van quedar, aleshores, tot just esbossats i que no hem arribat a transitar mai del tot.

Aquest paper vol contribuir, modestament, a aprofundir en el coneixement de la construcció del pensament de Roura-Parella al voltant d'un tema ben concret i que continua essent de perfecta actualitat: les bases teòriques de l'orientació professional, entesa com un problema d'adequació entre les bases de la personalitat del subjecte i les característiques de la tasca professional que ha de desenvolupar. Tot i que, predominantment, hem tendit a fixar-nos en la producció de Roura-Parella més madura —i, indubtablement més interessant— posterior a la seva estada a Berlín (1930-1932), l'interès per l'orientació professional des d'una perspectiva estrictament psicotècnica havia estat predominant en el nostre autor fins al final de la seva etapa de formador de mestres a Las Palmas (1923-1930). En aquest article procurarem mostrar com la qüestió de l'orientació professional és tractada abans i després de 1930, la qual cosa ens ha de permetre no només copsar els canvis substancials d'enfocament teòric que l'estada a Alemanya suposaran per al nostre autor, sinó també analitzar amb certa profunditat les virtuts i límits d'un tractament de l'orientació professional des de la perspectiva de les ciències de l'esperit.

Si una mica més amunt afirmàvem que la recuperació del pensament d'un autor com Roura-Parella no havia de respondre, només, a la reconstrucció gairebé nostàlgica d'un passat oblidat, sinó que ens havia de servir per descobrir camins explorats aleshores i abandonats més tard, la qüestió tractada en aquest article ens sembla un òptim exemple d'una d'aquestes vies desateses completament per la pedagogia cultivada a casa nostra els darrers quaranta anys. N'hi ha prou de fullejar qualsevol revista acadèmica d'orientació i psicopedagogia per copsar immediatament que una contribució a la qüestió des de l'òptica de les *Geisteswissenschaften* hi seria difícilment imaginable —no pas per superada, sinó per no explorada.

Un apunt previ de crítica textual

Aquest no és el lloc d'analitzar la producció intel·lectual de Roura-Parella des d'un punt de vista *econòmic*, però és evident que la seva obra es desenvolupa per addicions i, ben sovint, àmplies repeticions en modalitats (articles, conferències, tesi doctoral, llibres) i llengües (principalment, català i castellà) diverses. No pot deixar de cridar l'atenció, en aquest sentit, que, per exemple, la *captatio benevolentiae* que trobem a l'inici del resum de la conferència pronunciada per Roura-Parella a Girona el 5 de febrer de 1933 (Roura-

Parella, 1933) la trobem repetida literalment set anys més tard, en el pròleg de l'edició mexicana de la seva tesi doctoral *Educación y Ciencia*:

En cert sentit, tots tenim un deute amb la vida. Podem considerar que els materials que ens ofereix per la nostra formació és un préstec que hem de tornar a la vida. (Roura-Parella, 1933, p. 38)

Todos tenemos una deuda con la vida. Ella nos proporciona los materiales para nuestra formación, que elaborados, volverán después a su vez a la vida. (Roura Parella, 1940: VIII)

Es tracta d'un exemple poc representatiu, naturalment, perquè no deixa de constituir un d'aquests llocs comuns dels quals tots, poc o molt, ens valem en ocasions diverses al llarg dels anys i no és estrany, per tant, que el trobem en dos textos del mateix autor separats per un cert temps de distància. Però la reiteració pren un caràcter força més substantiu quan constatem que el magne article (47 pàgines en total) en tres parts publicat per la *Revista de Psicología i Pedagogia* (n. 6, 8 i 10) entre maig de 1934 i maig de 1935, «Les tres pedagogies» (Roura-Parella, 1934-1935), el retrobem íntegrament distribuït entre els capítols II i III de la segona part d'*Educación y Ciencia* (Roura Parella, 1940), la seva tesi doctoral, redactada i llegida inicialment en català i publicada, finalment, en castellà a Mèxic. O, igualment, la pràctica totalitat de l'article «La realització de si mateix» (Roura-Parella, 1939) el retrobem traduït literalment al castellà al llarg de les pàgines de la primera part d'*Educación y Ciencia*. A tall d'exemple (però la coincidència literal és molt més extensa):

L'home està unit al món per una doble cadena: d'una banda per la línia dels seus avantpassats que penetra fins als temps més llunyanys, i per altra banda està lligat al món exterior en el qual viu i es desenvolupa.

En la dimensió del temps l'home no és més que una anella d'aquesta cadena a través de la qual la vida es propaga i es selecciona a si mateixa. Camí de futur, la vida del passat gravita sobre l'home imprimint un ritme i una coloració al desenvolupament de la seva melodia personal. (Roura Parella, 1939, p. 13)

El hombre está unido al mundo por una doble cadena: de un lado por la línea de sus antepasados que penetra hasta los tiempos más lejanos, y por otro lado está unido al mundo exterior en el que vive y crece.

En la dimensión del tiempo el hombre no es más que un anillo de esta cadena a través de la cual la vida se propaga y se selecciona a si misma. Camino del futuro la vida del pasado gravita sobre el hombre imprimiendo un ritmo y una coloración al desarrollo de su melodia personal. (Roura-Parella, 1940, p. 7)

Succeeix exactament el mateix, també en relació a *Educación y Ciencia*, amb l'article «La educación viva» (Roura-Parella, 1935). Novament, només, a tall de mostra:

El hombre no vive, pues, en un mundo de materia física, sino en un mundo de objetos con sentido. Sea, por ejemplo, el lenguaje. De un lado una lengua es un producto físico. Tonos y sonidos. Podemos incluso imprimirlos en discos de gramófono. En segundo lugar debe ser oída: supone, pues, un proceso psíquico: oír. Aquí, la separación entre físico y psíquico es casi imposible. ¿Dónde está lo físico y lo psíquico en el oír? Si fuera posible abstraer lo psíquico no oiríamos más que tonos. (Roura-Parella, 1935, p. 5)

El hombre no vive en un mundo de materia física, sino en un mundo de objetos con sentido. Tomemos, por ejemplo, el lenguaje. De un lado la lengua es un producto físico. Tonalidades y sonidos. Incluso se pueden registrar en un disco de gramófono. En segundo lugar la lengua tiene que ser oída; supone, pues, un proceso psíquico: oír. Ahí la distancia entre lo físico y lo psíquico es casi imposible. ¿Dónde está el lado físico y el lado psíquico en el oír? Si fuera posible abstraer el lado psíquico no oiríamos más que sonidos. (Roura-Parella, 1940, p. 16)

Si remarquem aquestes coincidències no és, naturalment, per devaluar en cap sentit la producció de Roura-Parella. Les circumstàncies en què neixen la majoria d'aquests textos (guerra civil i primers mesos d'exili) justifiquen sobradament qualsevol intent d'economitzar i aprofitar treballs anteriors. Ja constituïa un mèrit més que suficient finalitzar i defensar una tesi doctoral en ple 1937, en una Barcelona constantment bombardejada

—pocs mesos després, el 12 de juliol de 1938, ho farà Carles Riba, en idèntiques circumstàncies—, o contribuir a fer néixer i alimentar les primeres publicacions en català a l'exili, immediatament després d'haver finalitzat el conflicte bèl·lic. Totes aquestes circumstàncies, en qualsevol cas, no ens han de fer perdre de vista la necessitat d'establir, en algun moment, una bibliografia crítica de la producció total de Roura-Parella, una labor que està per fer i que resultaria d'una gran utilitat per situar tant l'investigador com el lector general desitjós d'apropar-se a l'obra del nostre autor.

L'aportació que més s'apropa a aquesta mena de treball és la valuosa recopilació realitzada per Collelldemont, Garcia i Vilanou (Roura-Parella, 2020). Tot i que els autors mateixos reconeixen que aquestes 9 pàgines constitueixen una relació «no completa», és indubtable que recullen de manera pràcticament exhaustiva la producció de Roura-Parella tant en forma de monografies, com articles, recensions, pròlegs i traduccions, així com els principals estudis sobre l'autor. Les mancances que aquesta relació pugui tenir han de consistir necessàriament en treballs molt menors, com per exemple la revisió del llibre *Las tendencias fundamentales de la filosofía actual*, de Domènec Casanoves, que Roura-Parella publica originalment en català a *Full Català* (Roura-Parella, 1941), uns mesos abans que n'aparegui la versió castellana al *Boletín Bibliográfico del Centro de Estudios Filosóficos de la Facultad de Filosofía* de la UNAM, que sí que apareix en la relació bibliogràfica de Collelldemont i Vilanou. Més enllà de la bibliografia completa, per tant, resultaria molt més necessària, des del nostre punt de vista, una bibliografia comparativa dels textos de Roura-Parella —especialment dels anys trenta i primers anys quaranta— per poder disposar d'una visió de conjunt sobre la configuració del seu pensament en el moment d'emprendre l'exili.

El curs d'orientació professional de Las Palmas (1930)

L'estiu de 1928, Roura-Parella s'havia desplaçat a Ginebra per escoltar les lliçons impartides per Pierre Bovet, Édouard Claparède, i Jean Piaget a l'Institut Jean-Jacques Rousseau. Entre novembre i desembre d'aquell mateix any, havia assistit, a Madrid, a un curs per a la formació del personal de les Oficines d'Orientació Professional (Vilafranca i Vilanou, 2002, p. 288-289), que el capacita per exercir de professor de Psicotècnia i director de l'Oficina d'Orientació Professional de Las Palmas. Igualment, havia assistit a la Conferència Internacional de Psicotècnia de Barcelona de 1930 i a la Conferència Internacional de Psicotècnia de Moscou, el setembre de 1931. L'àmbit principal d'interès de Roura-Parella a finals dels anys vint, doncs, i fins i tot molt a principis dels anys trenta, quan ja era a Alemanya, era clarament la psicopedagogia i la psicotècnia. Just abans d'abandonar Las Palmas, l'autor havia pronunciat un curs d'orientació professional en cinc sessions, organitzat pel Círculo Mercantil de la capital de Gran Canària. D'aquest curs se'n publicà un resum en forma d'opuscle (Roura-Parella, 1930) que resulta especialment valuós per contrastar l'evolució del seu pensament abans i després del seu pas per Berlín.

No podem oblidar que el curs no tenia lloc en un context acadèmic sinó que anava adreçat a un públic de perfil professional, en absolut especialitzat amb la literatura pedagògica o filosòfica. Això no obstant, Roura-Parella hi desplega un discurs conceptualment exigent, amb referències a Spencer, Mira, Madariaga, Plató, Dante, Adler, Scheler, Stern, Claparède, Münsterberg, o Kerschensteiner. Planteja el problema de l'orientació professional en tensió amb la selecció laboral i advoca per l'orientació, en lloc de la selecció,

perquè és «más humana» des d'un punt de vista individual i evita la marginació de treballadors exclosos dels processos de selecció, que representen «una pèrdua considerable de capacidad total» (Roura-Parella, 1930, p. 5) des d'un punt de vista social.

Al llarg de les dues primeres classes, Roura-Parella hi parla del valor de l'individu com a funció social, d'aprofitament, de major rendiment quantitatiu amb el menor esforç, del problema de la inadaptació laboral en termes de fatiga i d'accidents laborals, o de la reorientació laboral dels invàlids per evitar que caiguin en la mendicitat. Es pot dir que el fragment que assoleix una quota més alta d'abstracció és aquell en què esmenta la relació entre professió i elevació moral:

Para que la profesión se comporte con la debida elevación moral es preciso que el individuo esté comprometido, volcado en su trabajo. De lo contrario ocurren desviaciones depresivas que pueden engendrar sentimientos de inferioridad cuya importancia en la moral han sido bien estudiados por Adler y Max Scheler. (Roura-Parella, 1930, p. 10)

La tercera lliçó comença distingint entre aptitud (disposició) i vocació (inclinació), que acostumen a anar juntes però també poden no fer-ho, i també entre aptitud i intel·ligència, o tipus d'intel·ligència (segons Stern: espacial —o mecànica—, verbal o conceptual) i sobre quins són els mitjans apropiats per explorar tant el nivell d'intel·ligència com el perfil psicològic d'un individu (Roura-Parella, 1930, p. 11-14).

La quarta lliçó la dedica a exposar quins mitjans s'utilitzen per determinar no quines aptituds o nivell d'intel·ligència té cada individu sinó quina mena d'aptituds i intel·ligència requereix cada ofici. Cita els treballs psicotècnics avantguardistes del seu col·lega barceloní Emili Mira i aborda qüestions que arriben fins i tot a fer de mal imaginar posades en boca del gran teòric que poc després serà Roura-Parella, com ara la mena de condicions que requereix un oficinista o un empleat mercantil, o la importància que té saber a quina hora finalitzarà la jornada laboral (quelcom que, naturalment, no es podia donar per sobreentès el 1930) a l'hora d'augmentar el rendiment laboral i disminuir la fatiga del treballador (Roura-Parella, 1930, p. 15-18).

Finalment, dedica l'última lliçó a analitzar el paper que han de jugar l'escola primària, l'escola pre-professional (taller-escola) i les escoles de treball (contraposades als tallers patronals, és a dir, la figura de l'aprenent) a l'hora d'orientar professionalment els alumnes i critica els errors de plantejament de la Escuela Industrial de Las Palmas (Roura-Parella, 1930, p. 19-23).

Al llarg del resum de les cinc sessions, no hi apareix ni una sola vegada el terme *cultura* o l'adjectiu *cultural*. Tampoc, tot i que està parlant constantment d'escoles d'orientació professional, el terme *educació*, ni *pedagogia*. Naturalment, tampoc, cap referència als autors que, a partir de 1933, seran constants en totes les seves obres, començant per Dilthey i Spranger. En fariem prou de comparar el contingut d'aquestes cinc lliçons d'orientació professional de Roura-Parella a Las Palmas amb, tot just, la primera idea exposada a la conferència que Roura-Parella pronuncïa a Girona el 5 de febrer de 1933, tot just tornat d'Alemanya, i que constitueix cronològicament el primer punt de referència del seu pensament post-berlinès [«Avui la pedagogia és essencialment pedagogia de la cultura» (Roura-Parella, 1933, p. 38)] per constatar que no ens trobem, només, davant de la natural evolució del pensament d'un autor com a conseqüència dels tres anys que separen un i altre text, sinó, gairebé, davant de tot un altre autor.

I és que la suma dels factors *valor, vida, educació i cultura* que pressuposa pensar la pedagogia com una ciència de l'esperit, construeixen un marc conceptual radicalment nou des del qual qualsevol aspecte de la formació d'un individu exigeix ser repensat de cap i de nou. També el de l'orientació professional. Car podríem pensar, erròniament, que el de l'orientació professional és un problema *per definició* de caràcter psicològic o psicotècnic. És a dir, un problema que versa, només, sobre l'adequació entre subjecte (treballador) i objecte (feina desenvolupada) amb l'objectiu d'evitar tant perjudicis individuals (fatiga, desmotivació, sinistralitat, manca de realització...) com col·lectius (marginalitat, atur, conflictes socials...). Si cadascú ha adquirit, des de ben aviat, un coneixement de les seves habilitats, de la seva intel·ligència, del seu perfil psicològic, dels seus punts forts i dels seus punts dèbils, el trànsit de l'etapa formativa a l'etapa professional es durà a terme de manera adequada. Així sembla que ho creia Roura-Parella mateix, a la vista del resum de les seves lliçons sobre orientació professional a Las Palmas. Una concepció com aquesta, però, pressuposa una noció del subjecte, però també una noció de l'objecte (la tasca a desenvolupar), immutables. La qual cosa equival a negar que un ofici pugui comportar la realització de la pròpia personalitat més enllà de la idea banal segons la qual ens realitzem en la feina en la mesura que estem capacitats per realitzar bé la feina que se'ns encomana. És a dir, que es dona una relació d'*adecuatio* entre les exigències de la tasca professional i les nostres capacitats per a realitzar-la. I, igualment, exclou la possibilitat que la realització de la tasca encomanada pugui tenir un component creatiu i transformador com a conseqüència del fet que siguem nosaltres, precisament, els qui la desenvolupem —i no pas qualsevol altre que reuneixi unes idèntiques característiques o presenciacions que les nostres.

Diguem-ho d'una altra manera. Quan Roura-Parella s'interroga sobre la necessitat de conèixer bé tant quines són les nostres aptituds com quins són els requeriments de cada professió concreta és fàcil que ens vingui al cap la imatge de dues peces que s'han de limitar a encaixar per tal que el complex engranatge laboral rutlli de manera adequada. Aquesta, però, no és en absolut l'única manera possible de concebre l'orientació professional, ni la que Roura-Parella mateix defensarà en la seva obra posterior. La incorporació de la perspectiva axiològica i cultural al procés educatiu tindrà, entre altres conseqüències, el sorgiment d'una concepció dinàmica de l'ésser humà, que efectivament es realitza mitjançant —entre altres activitats— la seva labor professional però no pas en un sentit d'encaix entre predisposicions i capacitats constatables i, molt menys encara, mesurables, d'una banda, i requisits professionals ben perfilats i fàcilment identificables, de l'altra. El que s'estableix, més aviat, és un diàleg obert entre una determinada personalitat, amb unes inclinacions i predisposicions de base, però que en cap cas configuren una personalitat tancada i ben definida, i un ventall de pràctiques professionals que, en la mesura que formen part d'un entramat cultural sotmès a la variació contínua, seran transformades per aquells que les portin a terme. Així, la imatge de dues peces fixes que han d'encaixar podríem substituir-la, més aviat, per la d'un instrument musical (posem per cas un violí), les possibilitats sonores del qual no són infinites però sí amplíssimes i dependran directament de les capacitats, la sensibilitat, la creativitat, la personalitat, en definitiva, de qui el toqui.

Direccions de valor

Defensar una concepció culturalista de l'orientació professional no equival a afirmar que qualsevol individu serveixi per a fer qualsevol ofici. Vol dir, més aviat, que els criteris de verificació d'adequació o inadequació entre el subjecte (el treballador) i l'objecte (l'ofici) són uns altres. És el que, anys més tard, a *Tema y variaciones de la personalidad*, Roura-Parella anomenarà *direccions de valor*: «Cada personalidad se construye en torno a una dirección determinada de valor; todo lo demás se subordina a este eje principal» (Roura-Parella, 1950, p. 184). En què consisteixen, aquestes direccions de valor? En res que tingui a veure amb aptituds físiques, psíquiques i morals, com les que Roura-Parella s'entretenia a distingir i classificar en les seves lliçons a Las Palmas, i que pugui ser mesurat amb tests d'intel·ligència o qüestionaris de personalitat com els que elaborava el seu col·lega Emili Mira a Barcelona. Els tipus bàsics de personalitat que Roura-Parella estableix en funció de l'orientació axiològica de cada subjecte els pren del seu mestre berlinès Eduard Spranger. A *Lebensformen*, Spranger defineix sis àmbits independents de la vida cultural:

Demnach wäre also die nächste Frage, welche objektiven Kulturgebiete als selbständig gelte können. (...) Selbständige Gebiete des Kulturlebens sind: Wissenschaft, Wirtschaft, Gesellschaft, Staat, Kunst, Religion. Nicht selbständig —als Kulturgebiete— sind Recht, Sittlichkeit, Erziehung. (Spranger, 1914, p. 426)

Cadascun d'aquests sis àmbits independents —ciència, economia, societat, estat, art i religió; caldrà prendre nota del fet que Spranger separi, com a no independents, el dret, la moral i l'educació, car Roura-Parella no sempre es mantindrà, en aquest sentit, fidel a aquesta distinció del seu mestre— dona lloc, al seu torn, a sis tipus bàsics de formes de vida:

Angenomenn nämlich, es sei möglich, den bezeichneten Gestesgebieten entsprechend sechs Grundtypen der Lebensformen zu konstruieren, den theoretischen Menschen, den wirtschaftlichen Menschen, den sozialen Menschen, den Machtmenschen, den Phantasiemenschen und den religiösen Menschen, so haben wir damit nur Überschriften, aber noch keinen Einblick in die innere Struktur dieser Lebensformen. (Spranger, 1914, p. 429)

Aquestes sis formes bàsiques de vida —home teòric, econòmic, social, polític, fantàstic i religiós— no disposen, efectivament, d'una estructura interna («*innere Struktur*») ben definida. I per acotar aquesta estructura, Spranger s'ha de retrotreure a la font d'on han sorgit les formes de vida —cadascun dels sis àmbits culturals independents— i caracteritzar-ne la seva estructura ideal («*ideale Struktur*»). Spranger mateix haurà de reconèixer, una mica més endavant, la dificultat que suposa establir una línia de demarcació clara i ben definida entre aquests àmbits culturals que són objecte de les ciències de l'esperit (a diferència del que succeeix quan establim distincions entre ciències naturals diverses), fins al punt de reconèixer que aquest és un dels problemes irresolts més bàsic de les humanitats: «*der übrigen zu den wesentlichsten ungelösten Aufgaben der Geisteswissenschaften gehört*» (Spranger 1914, p. 430).

Roura-Parella es valdrà diverses vegades al llarg de la seva obra d'aquesta classificació de Spranger. Mai no ho farà, però, de manera rígida i dogmàtica, sinó que, conscient, precisament, de les dificultats que Spranger mateix ja anunciava a l'hora de delimitar amb nitidesa els diversos àmbits culturals, Roura-Parella n'hi afegirà o en llevarà amb força liberalitat, incorporant sovint l'àmbit de l'educació com un d'aquests camps culturals independents en els quals s'objectiva la vida de l'esperit i recorrent, també, sovint a la imatge de la refracció de la llum:

La unitat cultural, expressió de la unitat d'esperit, es compon de diferents camps: Ciència, art, societat, economia, política, religió, tècnica i educació. En aquests sectors s'exhaureix el contingut total de la cultura. (Roura-Parella, 1930, p. 39)

Si, com passa amb la llum, hi hagués un prisma capaç de refractar la cultura, ens trobaríem en cert nombre de sectors: ciència, economia, art, societat, estat, dret, moral, religió, tècnica, educació, sectors que en la vida dels pobles no estan un al costat de l'altre, sinó que estan entrelligats, formant una estructura, una unitat. (Roura-Parella, 1934, p. 412)

Si fuera posible, como ocurre con la luz, refractar la corriente de la cultura encontraríamos cierto número de regiones —ciencia, economía, arte, moral, sociedad, estado, educación, religión—, sectores que en la vida de los pueblos están fundidos, entrelazados, formando una estructura, una unidad. (Roura-Parella, 1935, p. 6)

Si fuera posible hacer el análisis espectral de la cultura o descomponer su complejísima trama como se analiza en el laboratorio un compuesto químico, encontraríamos cierto número de regiones —ciencia, economía, arte, técnica, moral, Estado, sociedad, educación, religión— los cuales están entretreídos, formando una estructura, una unidad. (Roura-Parella, 1940, p. 27)

Todas las formas particulares de la cultura dimanen de la actividad espiritual y llevan en esta creación su sentido. El espíritu se objetiviza en diferentes dimensiones: ciencia, arte, educación, lengua, moral, etc. (Roura-Parella, 1940, p. 194)

I, finalment, també, a *Tema y variaciones de la personalidad*, d'on partiem:

Tomando como criterio el modo como los individuos viven los valores, Eduardo Spranger ha trazado de mano maestra en sus "Formas de Vida", el perfil de los tipos básicos de la personalidad. Podrá objetarse, como su mismo autor lo reconoce, que sus tipos son esquemáticos; sin embargo, no creo que haya otra tipología que se ajuste más a la realidad que la de mi admirado maestro. Y no podría ser de otro modo, puesto que los bienes culturales con sus diferentes direcciones de valor imprimen su sello en la personalidad y a su vez la función de las estructuras espirituales crea la cultura. ¿Hay nada más vivo que un banquero, un senador, un artista, un científico, un filántropo, un sacerdote? La vida de cada uno de estos tipos de hombre está anclada, por decirlo así, en una dirección de valor: la utilidad en el hombre económico, el poder en el político, la forma en el artista, la verdad en el hombre de ciencia, el amor en el hombre social, la moralidad en el hombre religioso. Estas direcciones de valor constituyen los temas fundamentales del ser humano y los motivos de su conducta. (Roura-Parella, 1950, p. 185)

L'anàlisi, per tant, de l'adequació del subjecte a la professió dependrà, en primer lloc, d'una correcta detecció de quina és la seva direcció de valor predominant. Abocar aquell que està *ancorat* en el valor de la forma a la vida econòmica en lloc de a l'artística, aquell que ho està en el valor del poder a la vida científica, en lloc de a la política, etc. constituirà un error d'orientació professional en la mesura que allunyarà el subjecte de la seva plena realització. Una realització, insistim-hi, que ja no té a veure amb un problema, simplement, d'adequació de capacitats concretes i requeriments professionals també concrets, sinó que cal comprendre en el marc de la relació de reciprocitat que es dona entre els àmbits culturals i les estructures espirituals individuals.

Qualsevol professió és expressió d'un bé cultural, tradueix, objectiva una personalitat espiritual individual que no és anàrquica ni parteix d'un camp infinit de possibilitats sinó que arrela en una direcció de valor concreta. Per això la transposició d'un esperit subjectiu mogut per una determinada direcció de valor en un camp cultural al qual correspongui una direcció de valor diferent no resultarà mai exitosa i això constitueix un problema molt més greu que no pas un simple fracàs de caràcter professional; ens trobem davant d'un fracàs de caràcter vital i personal en el sentit més profund, atès que la vida del subjecte i la seva personalitat no arriben a ser mai un producte conlòs i perfet sinó que es despleguen contínuament, un desplegament que es fa difícil imaginar que avanci en la direcció correcta si un dels seus elements bàsics —l'exercici professional— no es correspon amb les bases axiològiques de la personalitat individual:

El individu se realitza a sí mismo en la convivencia humana, especialmente en la profesión. El vocablo alemán *Beruf* significa profesión u oficio y también vocación. La profesión, por consiguiente, está íntimamente ligada a la personalidad. Desde el hondón del alma el individuo se siente llamado a una determinada actividad profesional para realizar su propia misión. Claro que a veces no se percibe otra cosa que el llamamiento ilusorio del deseo fugaz o simplemente de la imaginación. De ahí la necesidad de la orientación profesional. En su *Wilhelm Meister*, Goethe ha descrito magistralmente las relaciones entre la profesión y la realización de sí mismo. No se escapan a su certera visión ni los peligros de la especialización ni los del maquinismo moderno. Ni tampoco los medios para corregirlos. Con todas las limitaciones que expresa la disolución del individuo en la colectividad, la profesión es todavía hoy la situación más completa para realitzar los valores de la personalidad. Ciertamente cada día son menos los que, como un agricultor del *Wilhelm Meister*, hacen del trabajo un juego y se divierten cumpliendo la dura obligación. Y quizás cada día son más los que por falta de medios adecuados tienen que contrariar su vocación, con lo cual el trabajo se convierte en tormento. La realización de sí mismo va siempre acompañada de una honda satisfacción. (Roura-Parella, 1950, p. 191-192)

Si l'orientació professional és necessària, doncs, no és pas per evitar, com afirmava el nostre autor a Las Palmas, «desviaciones depresivas que pueden engendrar sentimientos de inferioridad» (Roura-Parella, 1930, p. 10) sinó per una raó molt més essencial. Una desajust entre vocació i professió comporta la impossibilitat d'arribar a ser qui s'és, el perill de convertir la feina en un turment perquè ens fa avançar en una direcció oposada a la que pertoca a la nostra configuració axiològica. No és només frustració o manca d'encaix. És una monstruositat que impedeix al subjecte realitzar-se en la seva direcció correcta i, alhora, alimenta una personalitat impostada, falsa, que no serà capaç ni d'alimentar creativament una professió que no li pertoca ni de trobar en aquesta professió equívocada una font de creixement que contribueixi a edificar la seva personalitat.

Més enllà d'Spranger: els camps culturals segons Wissler

Arribats a aquest punt, podem interrogar-nos sobre ulteriors influències que puguin haver contribuït a modificar el nombre i el sentit dels camps culturals definits per Spranger en l'obra de maduresa de Roura-Parella. Recordem que, si sumem les diverses enumeracions que trobem en el conjunt d'escrius esmentats més amunt, tenim una relació que suma fins a onze àmbits culturals diversos: ciència, economia, art, societat, estat (o política), dret, moral, religió, tècnica, llengua i educació. Els valors subjacents a cadascun d'aquests camps culturals, fins allà on Roura-Parella els fa explícits, serien la veritat (ciència), la utilitat (economia), la forma —o l'estètica (Roura-Parella 1950, p. 186) (art), l'amor (societat), el poder (estat o política) i la moralitat (religió).

Què passa amb la moral, el dret, l'educació, la llengua i la tècnica? Recordem que Spranger només descrivia sis tipologies axiològiques d'individu: teòric, econòmic, social, polític, fantasiós i religiós (Spranger, 1914, p. 426) i reconeixia al dret, a la moral i a l'educació l'estatut de camps culturals però no pas independents. No costa de veure'n els motius. La moralitat resulta ser el valor subjacent a l'individu religiós i, per tant, home religiós i home moral, en darrer terme, coincideixen parcialment, de la mateixa manera que, també parcialment, aquest últim coincidirà amb l'home social (perquè compartiran l'amor com a valor de base) i, fins i tot, amb l'home científic (en la mesura que comparteixen l'interès per una determinada idea de veritat). Igualment, al dret devem haver de presuposar-li, en part un valor teòric, de recerca de la veritat (corresponent a l'àmbit de la ciència), i un altre d'amorós (corresponent a l'individu social). Quant a l'educació, poden fonamentar-la valors també diversos, com l'amor (home social), la moralitat (home religiós), la veritat (home científic) o, fins i tot, la forma (home artístic). I l'àmbit cultural

de la tècnica, que introdueix Roura-Parella però no Spranger, sembla que hauria de presuposar, sobretot, el valor de la utilitat, propi de l'home econòmic. Resulta més complicat endevinar com es configura la llengua, pròpiament, com a àmbit cultural. Si no és que Roura-Parella pensa en llengua elaborada, és a dir, en llengua artística o literària, i aquí l'home lingüístic —literari, més aviat— coincidiria plenament amb «den Phantasiemenschen» d'Spranger, o amb l'home artístic de Roura-Parella, que requereix una orientació vital que provingui del valor de la forma o de l'estètica.

Per tant, persisteix aquella dificultat d'inici —ja anunciada per Spranger— de traçar línies de demarcació nítides entre àmbits culturals, així com d'enumerar aquests àmbits d'una manera exhaustiva. Més enllà d'utilitzar Spranger com a font primària, Roura-Parella té present altres autors que, a la mateixa època que el seu mestre berlinès, estan intentant definir patrons culturals universals. De manera especial, el nord-americà Clark Wissler. Roura-Parella n'havia llegit i té ben present el seu tan influent (com posteriorment oblidat) *Man and Culture* (Wissler, 1923) i a *Educación y Ciencia* (Roura-Parella, 1940, p. 27, n. 48) en cita expressament el seu esquema universal de la cultura (vegeu Taula 1).

Taula 1. The Culture Scheme

1. Speech	<ul style="list-style-type: none"> • Languages, writing systems, etc.
2. Material Traits	<ul style="list-style-type: none"> • Food habits • Shelter • Transportation and travel • Dress • Utensils, tools, etc. • Weapons • Occupations and industries
3. Art	<ul style="list-style-type: none"> • Carving, painting, drawing, music, etc.
4. Mythology and Scientific Knowledge	
5. Religious Practices	<ul style="list-style-type: none"> • Ritualistic forms • Treatment of the sick • Treatment of the dead
6. Family and Social Systems	<ul style="list-style-type: none"> • The forms of marriage • Methods of reckoning relationship • Inheritance • Social control • Sports and games
7. Property	<ul style="list-style-type: none"> • Real and personal • Standards of value and exchange • Trade
8. Government	<ul style="list-style-type: none"> • Political forms • Judicial and legal procedures
9. War	

Font: Wissler, 1923, p. 74

Com es pot comprovar, Wissler reagrupa trets culturals que Spranger separa (política i dret, per exemple), inclou la mitologia dins l'àmbit del coneixement científic, anomena trets *materials* el que en Spranger seria l'àmbit tècnic, o *propietat* el que per a l'alemany seria l'economia, considera la família i els sistemes socials o la guerra com a àmbits independents i, al seu torn, com Roura-Parella, considera el llenguatge un àmbit cultural. La

idea de fons que defensa Clark Wissler és que aquest esquema cultural recull els elements que, de manera bàsica universal, totes les cultures utilitzen com a *material* per a elaborar les seves pròpies cultures, les quals, doncs, diferiran només en la forma que finalment acabïn adoptant però no pas en el fons del qual parteixen, de manera similar (i atenció perquè l'analogia inverteix, de fet, la relació matèria – forma; *omnia exempla claudicant!*) a com totes les cases tenen portes, finestres, sostre, etc., independentment de quin sigui el material que s'hagi utilitzat per a construir cadascun d'aquests elements:

Yet, familiarity with cultures soon reveals something we have so far ignored, viz., that after all a tribal culture has a plan or pattern. If we should liken trait-complexes to building materials, then the plan of the house to be built of them would correspond to the pattern culture.

Such recognition of culture patterns is not contradictory to what we have observed to be true of the materials that make up these cultures. We are already aware that trait-complexes travel, or spread, and that they often do this in the company of others, so it was necessary to examine into this relation. What we found is again comparable to what we find in building materials; if bricks are chosen for the walls, then mortar and other elements of the complex follow, but we may choose the same kind of roof our neighbour puts on a cement house, or any other kind of roof. No doubt this is obvious when we think of houses, but many good people forget it when they set out to deal with matters of culture. (Wissler, 1923, p. 73-75)

Fixem-nos que tant l'esquema cultural de Wissler com la idea que desenvolupa en el fragment citat ens parlen, tant o més que de temes universals, de les variacions locals a les quals aquests temes són sotmesos. La idea de fons no difereix substancialment de la que Roura-Parella desplega a *Tema y variaciones de la personalidad*:

Hemos dado distintos sentidos a la expresión "tema y variaciones" que se coligen fácilmente del contexto. Sin embargo, llamamos específicamente "tema" a una dirección de valor de la personalidad, y "variaciones" a los distintos contenidos esenciales que se realizan en la vida dentro de una misma dirección de valor. (Roura-Parella, 1950, p. 14-15)

Recordem que aquest text, que ens ha servit en diverses ocasions de referència per comparar la concepció psicotècnica de l'orientació professional, prèvia a 1930, amb una concepció emmarcada en el quadre teòric de les ciències de l'esperit, és, de fet, el seu darrer llibre i el fruit més reeixit del seu pensament. Tot seguit, la seva producció minvarà de manera considerable i, des de 1950 fins a la seva mort, el 1983, tot just arribarà a publicar una desena d'articles més. Ens trobem davant d'un pensador madur, en qui la llavor plantada per Spranger a Berlín a principis dels anys trenta ha tingut temps de germinar i fructificar. La dependència conceptual respecte el mestre alemany, que era omnipresent, per exemple, en la seva tesi doctoral (Roura-Parella, 1940), així com en totes les publicacions dels anys trenta, ha donat pas a una influència innegable però, alhora, a una versatilitat de pensament i a una originalitat que ja no poden ser interpretades en termes de dependència.

Conclusions

La realització de la pròpia vocació i, per tant, també, la correcta orientació des d'un punt de vista professional dins un marc pedagògic de tipus culturalista no pot ser concebuda de manera rígida, com una nova forma d'adequació, en aquest cas entre els valors immants al subjecte i les professions que representen una objectivació d'aquests valors. La substitució de *valors* per *direccions de valor* (que apareix per primera vegada a *Tema y variaciones de la personalidad*) no és gratuïta. La vocació es realitza no pas mitjançant l'adopció d'un ofici determinat, sinó gràcies a la fidelitat a un rumb, a una direcció (de

valor) que, al llarg el camí, pot sofrir alteracions i modificacions severes. Aquestes modificacions són consubstancials als camps culturals, perquè aquests no constitueixen un fet estàtic sinó que són realitzats, modificats i actualitzats contínuament per individus concrets que els reinterpreten i els reinventen cada dia a partir d'una orientació de valor que no fa sinó exercir de canemàs sobre el qual es construeix l'edifici de la cultura en les seves diverses manifestacions. Com les manifestacions culturals concretes en Wissler, les variacions aparents que cada camp cultural sofreix diacrònicament o sincrònica (en dos llocs i moments diferents, en un mateix moment i per part de dos subjectes diferents, o bé al llarg de la vida per part d'un mateix subjecte) no ens han de fer perdre de vista el substrat —el tema— que ha donat lloc a aquestes variacions.

La distància que separa un text com el del curs de Las Palmas i *Tema y variaciones de la personalidad* és la mateixa que separa no només una concepció de l'orientació professional empírica i experimental, psicotècnica, d'una concepció sprangeriana, sinó la que separa el pensador que es limita a seguir de manera gairebé adoztenada una metodologia naturalista amb poc recorregut especulatiu i el pensador que ha estat capaç de digerir la determinant influència germànica i se l'ha apropiat per convertir-la en quelcom nou.

Pensar, avui, l'orientació professional com un problema de realització vocacional a partir de direccions axiològiques i variacions culturals pot semblar —i potser és— il·lús. En una època en què la pedagogia ha substituït del tot valors (no confonguem, naturalment, la mala anomenada «educació en valors» amb res que tingui ni remotament a veure amb el que Spranger i Roura-Parella anomenen *valors*) per competències i en què l'obsessió numèrica que Roura-Parella ja criticava en un informe enviat des d'Alemanya a la Junta de Ampliació de Estudios el 1932 (Vilanou, 2005) s'ha institucionalitzat mitjançant protocols de detecció d'altres capacitats, la recuperació d'un discurs conceptualment exigent que permeti orientar professionalment els nostres joves mitjançant algun instrument que no sigui el criteri merament utilitari ens sembla més necessari que mai. Novament, també en això, quaranta anys no semblen haver estat suficients per refer el pont que ens separa d'una època en què pensar l'educació volia dir pensar la persona i en què orientar professionalment equivalia a orientar tot un món.

Referències

- Colleldemont, E.; Vilanou, C. (1997) *Joan Roura-Parella (1897-1983). En el centenari del seu naixement*. Barcelona, Universitat de Barcelona-Facultat de Pedagogia.
- Cullell Ramis, J. (1984) «Joan Roura Parella: des de la totalitat». *Enrahonar*, núm. 10, p. 77-84.
- Cullell Ramis, J. (1985) *Joan Roura i Parella: pensament i obra*. Barcelona, Facultat de Filosofia de la Universitat de Barcelona (tesi de llicenciatura).
- Gómez i Inglada, P.; Marquès i Sureda, S.; Pagès i Manté, J.; Planagumà i Vilalta, L.; Vilanou i Torrano, C. (2012) *La carpeta de l'oncle: correspondència d'exili de Joan Roura-Parella*. Girona, Universitat de Girona.
- Roura-Parella, J. (1930) *Círculo Mercantil de Las Palmas: resumen del curso de Orientación Profesional dado por Don Juan Roura Parella*. Las Palmas de Gran Canaria, Tipografía El Liberal.
- Roura-Parella, J. (1933) «Educació, Cultura i Estat». *Escola Normal. Butlletí de l'Escola Normal de la Generalitat*, any 1, n. 3, p. 38-40.

- Roura-Parella, J. (1934-1935) «Les tres pedagogies». *Revista de psicologia i pedagogia*, (I) vol. II, n. 6, p. 164-189; (II) vol. II, n. 8, p. 409-418; (III) vol. III, n. 10, p. 117-130.
- Roura-Parella, J. (1935) «La educación viva». *Revista de Pedagogía*, XIV, n. 157, p. 1-11.
- Roura-Parella, J. (1939) «La realització de si mateix». *La Revista dels Catalans d'Amèrica*, n. 2, novembre 1939, p. 13-24.
- Roura-Parella, J. (1940) *Educación y Ciencia*. Mèxic, La Casa de España en México.
- Roura-Parella, J. (1941) «La consciència nacional». *Full Català*, n. 1, octubre, p. 4.
- Roura-Parella, J. (1941) «Els darrers assaigs de Domènec Casanoves». *Full Català*, vol. 1, n. 3, desembre, p. 8.
- Roura-Parella, J. (1944) «Unidad de la pedagogía». *Educación y ciencia*. Mèxic, La Casa de España, p. 211-215.
- Roura-Parella, J. (1944b) *Spranger y las ciencias del espíritu*. Mèxic, Universidad Nacional, Centro de Estudios Filosóficos.
- Roura-Parella, J. (1950) *Tema y variaciones de la personalidad*. Mèxic, Universidad Nacional, Instituto de Investigaciones Sociales.
- Roura-Parella, J. (2018) *Educación y ciencia, y otras páginas*. Compilación y estudio de Alberto Enriquez Perea. Mèxic, El Colegio de México.
- Roura-Parella, J. (2020) *Textos fundamentales en el exilio. Pedagogía culturalista y educación viva*. Estudio introductorio y edición de Eulàlia Collelldemont, Jordi Garcia y Conrad Vilanou. Barcelona, Universitat de Barcelona.
- Spranger, E. (1914) «Lebensformen». *Festschrift für Alois Riehl von Freunden und Schülern zu seinem Siebzigsten Geburtstage Dargebracht*. Halle, Max Niemeyer.
- Vilafranca I.; Vilanou C. (2002) «Luis de Zulueta, visto por Juan Roura-Parella». *Historia de la Educación*, núm. 21, p. 287-305.
- Vilanou, C. (2003-2004) «Juan Roura-Parella (1897-1983) y la difusión de la pedagogía de las ciencias del espíritu en Latinoamérica». *Historia de la Educación*, núm. 22-23, p. 301-316.
- Vilanou, C. (2004) «Joan Roura-Parella. Unitat i varietat del seu pensament». Dins: Monserrat Molas, J.; Casanovas, P. (eds.) *Pensament i filosofia a Catalunya, III: 1940-1975* Barcelona, INEHCA–Societat Catalana de Filosofia, p. 37-72.
- Vilanou, C. (2005) «La pedagogía, ciencia de segunda clase (En torno a un informe remitido por Juan Roura-Parella des de Berlín en febrero de 1932)». *Historia de la Educación*, núm. 24, p. 463-484.
- Vilanou, C. (2005b) «Juan Roura-Parella (1897-1983) y los orígenes de la Pedagogía universitaria en Cataluña». Dins: Ruiz Berrio, J. (ed.) (2005) *Pedagogía y educación ante el siglo XXI*. Madrid, Universidad Complutense, p. 171-201.
- Vilanou, C. (2010) «L'etapa nord-americana de Joan Roura Parella (1946-1983): la dimensió estètica i espiritual de la formació humana». *Annals del Patronat d'Estudis Històrics d'Olot i Comarca*, núm. 21, p. 485-509.
- Vilanou, C. (2019) «L'exili pedagògic de Roura-Parella a Mèxic (1939-1945). *Temps d'Educació*, núm. 57, p. 311-319.
- Wissler, C. (1923) *Man and Culture*. New York, Thomas Y. Crowell Company Publishers.

Vocación y orientación profesional desde la perspectiva de las Geisteswissenschaften en la obra de Joan Roura-Parella

Resumen: El problema de la orientación profesional constituyó una de las principales ocupaciones tanto teóricas como prácticas de Joan Roura-Parella hasta el fin de su estancia como maestro en Las Palmas (1923-1930). A lo largo de este período, su aproximación a la cuestión es de carácter estrictamente psicotécnico, como lo demuestra el resumen del curso que pronunció en el Círculo Mercantil de Las Palmas y que se publicó en 1930. Finalizado este período, se traslada a Berlín durante dos años y ahí recibe el poderoso influjo, principalmente, de Eduard Spranger, que lo introduce en las ciencias del espíritu. Esta influencia tendrá un efecto transversal en su pensamiento y modificará radicalmente sus intereses intelectuales. En este artículo analizamos como la cuestión de la orientación profesional reaparece en *Tema y variaciones de la personalidad* (1950), su obra de madurez, entendida ya no como un problema de adecuación entre las capacidades del individuo y la profesión que debe desarrollar sino en el marco de una pedagogía y una antropología culturalistas.

Palabras clave: Joan Roura-Parella, Eduard Spranger, orientación profesional, ciencias del espíritu, Geisteswissenschaften, pedagogía culturalista, pedagogía en Cataluña, historia intelectual de Cataluña

Vocation et orientation professionnelle du point de vue des Geisteswissenschaften dans l'œuvre de Joan Roura-Parella

Résumé: Le problème de l'orientation professionnelle a été l'une des principales occupations théoriques et pratiques de Joan Roura-Parella jusqu'à la fin de son séjour d'enseignant à Las Palmas (1923-1930). Durant cette période, son approche de la question est strictement psychotechnique, comme en témoigne le résumé du cours qu'il a donné au Círculo Mercantil de Las Palmas et publié en 1930. Après cette période, il s'installe à Berlin pendant deux ans et il y reçoit la puissante influence, principalement, d'Eduard Spranger, qui l'initie aux sciences de l'esprit. Cette influence aura un effet transversal sur sa pensée et modifiera radicalement ses intérêts intellectuels. Dans cet article, nous analysons comment la question de l'orientation professionnelle réapparaît dans *Tema y variaciones de la personalidad* (1950), son œuvre la plus mature, non plus considérée comme un problème d'adéquation entre les capacités de l'individu et la profession qu'il doit développer, mais dans le cadre d'une pédagogie culturaliste et anthropologique.

Mots-clés: Joan Roura-Parella, Eduard Spranger, orientation professionnelle, sciences de l'esprit, Geisteswissenschaften, pédagogie culturaliste, pédagogie en Catalogne, histoire intellectuelle de la Catalogne

Vocation and professional orientation from the perspective of the Geisteswissenschaften in the work of Joan Roura-Parella

Abstract: The problem of professional orientation was one of the main theoretical and practical concerns of Joan Roura-Parella until the end of his stay as a teacher in Las Palmas (1923–1930). During this period, his approach to the issue was strictly psycho-technical, as evidenced by the summary of the course he gave at the Círculo Mercantil de Las Palmas, published in 1930. After this period, he moved to Berlin for two years, where he was mainly affected by the powerful influence of Edward Spranger, who introduced him to sciences of the spirit. This influence had a cross-cutting effect on his thinking and radically altered his intellectual interests. The question of professional orientation reappeared in *Tema y variaciones de la personalidad* (1950), his most mature work. This topic was no longer understood as a problem of adequacy between the abilities of the individual and the profession that he/she must develop, but within the framework of a cultural pedagogy and anthropology.

Keywords: Joan Roura-Parella, Eduard Spranger, professional orientation, sciences of the spirit, Geisteswissenschaften, cultural pedagogy, pedagogy in Catalonia, Catalan intellectual history